

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZAR ÉS APOSTOLIKIRALY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden Aprilis 11-dik napján, 1815-dik esztendőben.

Német Ország.

Azoknak az Alsó és Közép Rénusi tartományoknak Fő Kormányozójok, a' mellyek a' Bétsi Congressusnak végzése szerént Prussia tartományokká tétettek, Státustanátsos Sack, ilyen Proklamációt bocsátott Aachenből Mártzius 24-dik napján ezen tartományokhoz: —

„Alsó és Közép Rénus' derék lakosai! Frantzia országnak fő városa megesküdtöt vala, hogy a' számkivetett Ragadozónak oda való előnyomulása ellen a' thronusnak és Constitúciónak hathatós védelmezésére, fel fog kelni. Frantzia országnak fő városa hazudott, valamint szüntén maga Frantzia ország is. *Napoleon Bonaparte* egy kardvonás nélkül elfoglalta *Páris* városát. Így tehát ismét Usurpátorra (a' más jussának bitangolójává leve, talám tsak kevés ideig, a' Szerentsekiéért, 's a' fegyverbeöltözött Európa kéntelenítették az ő kiöltása által, a' jelenvaló és következő világtól azt a' köszönetet meg érdemelni, a' melynek megérdemlését Frantzia ország meg vette. Az öszszeszóvetkezett Felsőges Hatalmasságok Bétsben az ő Mártzius' 13-dikán kiadott Nyilatkoztatások által kimondották ezen tekintetben a' magok határozásokat. A' Moskai, Lipsiai, Vittoriai, és Párisi győzedelmesek, már minden felől sietnek erre felé ezen Nyilatkoz-

tatásnak fontosítására. Kimondatott a' jaj néked! arra a' bűnösre, a' ki minden jussnak 's minden emberi bitodalomnak kitsufóltatására ismét közzinkbe vetette a' hadakozásnak szövétnekét. Ha szükséges volna, egész Európának népe Frantzia országra fogna rohanni, hogy azt a' kedvetlen embert az övéinek véreken és könyhulataikban megfúlassza: de nem fog a' világ anyire menni; talám megengedte az ég már tsak a' vitéz Prussiaknak, Anglusoknak, Hannoveraiának, és Belgáknak, kiket a' Rénus és Frantzia ország között való legközelebbi felvigyázás illet, azt a' ditsóséget, hogy az ő ítéleteinek bétöltetői legyenek! Ti ebben segítők lehettek 's akartok is lenni Alsó és Közép Rénusnak derék lakosai! Most minden rend és karbéli, jó és nemes embereknek szoroson öszsze kell magokat tsatolni, hogy a' gonoszság és árulás ellen kemény értz falat állítsanak fel. Patak módjára folyon öszsze az erős ifiúság, hogy karjait és bátorságot a' hazának és igaz ügynek szentelje. Mert Német ország a' ti hazátok, ifiak! és fog is a' ti hazátok maradni, akár mibe kerüljön. Még az erős férjfiak és háznépes atyák is fegyverbe öltözhetnek, akár melly rendűek és karbéliek legyenek, a' polgári katonaságnak zászlai alatt, nem megtámadó hadakozásra, hanem önön vagyonainak az ellenség és az árulók

ellen való védelmezésére. A' haza réátok bizza, Rénus, Mosella, Röer, és Maas mellyéki derék, koros férfiak és ifiak, a' fegyvert. En magam kezességét vállaltam érettetek, azért, hogy ti ezen fegyvereknek, Német büséggel és erővel hasznát fogjátok venni. E' képpen szép részt fogtok magatoknak nyerni az igaz ügynek győzedelméből, 's el fogjátok magatokról háritani azt az átkot, a' melly gyermekeiteknél és gyermekeitek' gyermekeinél rajtatok maradna, ha tunyaságtok vagy lágymelegségtok által azt okoznátok, hogy a' ti mezeitekre a' közönséges ellenség ellen egész Európának hadi ereje bérontani kéntelenítettne. — Kélt Mártzius 24-dikén 1815-ben, Aachenben. — „Kiadta az Alsó és Közép Rénus Fő Kormányozója, Sack.

Ezen Proklamáció után három parantsolatok következnek, mellyek közzül az első a' Frantzia országgal való közösülést, a' másik a' tsendességnek megrontóit, harmadik azokat a' Rénusi ifiakat illeti, a' kik a' Napoleon idejében Frantzia szolgálatot tettek, hanem a' Királynak visszamenetele után onnet az Alsó és Közép Rénus' mellyeikeire vissza bocsáttattak. Az első által a' Frantzia országgal való közösülést szoroson megtiltja Fő Kormányozó Sack úr; passus az oda való menetelre tsak a' Felsőbbség' engedelmével adatik; lovat és semmi féla hadi készületeket nem szabad felvásárolni és kivinni; ezen tilalomnak általhágói minden portekáikat, mellyeket kiakartak vinni, elvesztvén, magok mint Státus ellen való bűnösök hadi ítélszék' eleibe állittatnak. Tsak abban az esetben engedtetik meg a' felvásárlás és kivitel, ha a' Prussia' szövetségeseinek számokra történik. — A' másik parantsolatban ezek mondatnak: Mínthogy a' Felsőges Szövetségeseeknek Bétsben Mártz. 13-dikán kiadott Nyilatkozatások által Napoleon Bonaparte, a' törvény általma alá nem tartozó embernek 's a' társasági rend' ellenségének lenni kihirdettetett:

erre nézve minden beszéd vagy irás, a' mely által eránta való hajlandóság bizonyítottatik, a' Státusnak külső és belső bántorsága ellen való bünök tartatik. Bár melly nagyon meggyőzöttetve legyen is én (ezek a' Fő Kormányozónk tulajdon szavai) ezen történetnek az Alsó és Közép Rénusi bétületes lakosok között való ritkasága felől, tsakugyan egyegy (tsak az imitt amott találtató) rossz gondolkodású emberekre is szoroson vigyázni kell a' törvénynek. Tehát parantsolatik, hogy mind azok, a' kik beszédjek vagy irások által a' magok Napoldon Bonaparte vagy az ő ügye eránt való jó hajlandóságaikat közönségesen kinyilatkoztatják, azonnal fogattásanak el, és ide a' Fő Kormányzók helyére hozattatván, itt állittassanak különös ítélszék' eleibe, vagy pedig dugattassanak olyan helyre, a' hol nem árihatnak. — A' harmadik parantsolat' summás foglatja ez: Megfontolván továbbá egyebek között azt is hogy a' Mosella, Maas, és Rénus között levő tartományokban sok olyan ifiak találtatnak, a' kik ennekelotte Frantzia szolgálatban voltak, a' kik felől bizonyosan feltenni lehet azt, hogy akkor a' Tyrannusnak ügye mellett szolgálván, most is, midőn önön hazájuk kívánója, bizonyal vitéz módon viselik magokat: tehát mind azok a' kik ennekelotte Frantzia szolgálatban lévén, onnet az 1814-dik esztendő Májúsának 20-dik napjától fogva szabalevéllel bizonytalan időre haza jöttek, avvagy akár melly egyéb módon most ott hon találtatnak: magokat 24 óra alatt a' kerület' igazgatójánál bejelenteni tartoznak a' hol további utasítást kapnak. Fel lehet tenni, hogy ezen ifiakban bétületerezés és hadakozás' kívánása találtatik, a' melyre nézve nem lesznek az erőltető eszközök mindenütt szükségesek, azonban tsakugyan taláthatatnak közöttök olyan bétületekről 's kötelességeikről elfelejtkezők is, a' kik ezen rendetésnek engedelmeskedni nem akarnak: az ilyenek fegyveres erő által

fogattassanak-el és vitettenessnek a' kirenrendelt helyre. — Mind ezek a' parantsolatok Mártzius 24-dikén adattattak-ki Aachenbeu.

Olasz Ország.

Romában ilyen Hirdetések tétettek közönségessé: —

„*Consalvi*, Szent Agata alla Suburrai Herkules, Cardinalis Diaconus, 's a' VII-dik Pius Pápa ő Szentsége Státustitoknokja.

„Az alatt, míg ő Szentségének a' mi Urunknak minden okai voltak arra, hogy higgye azt, hogy őtet békesség és tsendesség fogják körül venni, újabb kedvtelen történeteket szemlél elkövetkezni. A' Szent Atya jól tudta azt, hogy a' Nápolyi seregek néhány napoktól fogva a' Romai tartományoknak határaik felé közelgetnek; hanem mivelhogy azt is tudta, hogy mindeikkel békessége van: tehát semmitől nem félt, 's lehetetlen volt, hogy azt gondólhassa, hogy egy oly dolognak megtagadása, mellyet a' kötelesség tilalmaz, és egy olyanak kívánása, mellyet a' kötelesség parantsol, just adhassanak vala kinek a' megbántó tselekedeteknek újabb soraira. Azonközben tsakugyan nyughatatlanságot okozott ő Szentségének a' Nápolyi Ország-lószék kívánása, a' melly azt kívánta a' maga Consúlja által, hogy két Nápolyi seregosztályok a' Pápa' földjén, az égygyik t. i. éppen Roma mellett, a' másik pedig a' Terni felé menő úton takarodhasanak által Ancona felé, hogy ott más Nápolyi seregekkel magokat össze tsatólják, azt az okát adván ezen kívánásnak, hogy az esztendőnek ezen részében a' seregek nem mehetnének ágyúzó készüllettel 's egyéb bagázsival Abruzzón által. —

„A' Szent Atya úgy ítelt, hogy ezt az általútozást meg nem engedheti, azért, mivelhogy ő Szentsége ezt a' maga gondólkozása' módjával ellenkezőnek, Státúsaira nézve károsnak, és szükségtelennek is lenni találta. Önnön gondólkozása' módjával

ellenkezőnek, minthogy ezen útozásnak szemlélése, sőt azok a' kifejezések is, mellyekkel ez kívántatott, Európában egy újabb hadakozást nyilatkoztattak-ki, melybe a' Nápolyi seregek is belé elegyédhetvén megromolna a' neutralisságnak az a' Systemája, mellyet ő Szentsége a' maga Békeségi Szent Küldettetésével megégygyezőleg magának megronthatatlan törvényévé tett. Státúsaira nézve károsnak, mivelhogy egy ilyen általútozás a' Pápa' általvalóit mind azoknak a' nehezteléseknek kitenné, mellyeket ennek megengedése azoknál a' Hatalmasságoknál felgerjesztene, a' kik ellen a' hadakozás indittatik. Szükségtelennek is, azért, minthogy a' seregek valósággal által költözhetnek az Abruzzói úton, mellyek az esztendőnek éppen a' mostani szakaszában semmi kigondólkható nehézséget nem okoznak az ágyuk és hadi bagázsia szállittatásának. —

„Ő Szentsége leg belsőbb keserűséggel kéntelenítettik hallani, hogy a' Nápolyi seregek ezen kívánásnak meghatározott módon való tagadásával is semmit nem gondólván, már tsakugyan elkezdtek a' Romai Anyaszentegyháznak békességes vidékeit megrontani, 's oda által kezdetek jöni. Minthogy ő Szentsége a' maga neutrális Státúsainak, a' maga Fejedelmi megbánthatatlan jussai 's függetlensége bűnös megvettetésekkal való megsértéseket, halgatással el nem nézheti: chezképpest nyilván kifejezve megparantsolta, hogy az ellen protestáljunk, a' mint is hogy mi a' mondott megsértetés ellen ezennel forma szerént protestálunk. Egerszermind a' Márkoknak (Ankonának, 's egyebeknek), 's a' Beneventi és Pontecorvói Hertzegségeknek a' Nápolyi seregek által lett elfoglaltatások ellen való protestálásnak megújittatását is megparantsolta ő Szentsége, a' mint mi ezt ezennel meg is újittjuk. —

„Noha ő Szentsége mind ezek mellett sem híheti azt, hogy ezen általútozás alatt

az a' titkos czélzás elrejtette volna, hogy az ő Szentsége világi hatalma 's az ő Pápai szentséges személyét illető tisztelet, megsértettségnek, mindazonáltal azt gondolja ő Szentsége, hogy ellenmondásának láthatóvá való tétettetése végett jó lesz en ő Szentségének ezen szempillantásban a' fő városból eltávozni, 's egy Státusaihoz közel lévő városba menni. Ő Szentsége meg hív általunk közönségesen és különösén mindeneket, mind ezek között pedig még különösebben a' maga Romai szeretett népét, hogy kötelességeikhez maradjanak hűségesek, és mutassák meg, hogy a' szeretettel teljes fiaknak minden esetben betsületekre szolgál, nyájas attyoknak czélzásaiban segítségül lenni. Költ a' Quirinálban Mártz. 22-dikén, 1815-ben."

Egy másik Hirdetés, így következik: —

„Herkules 's a' többi; Cardinalis Consalvi 's a' többi: —

„Minekutánna ő Szentsége a' mi Urunk, zson okokra nézve, mellyek a' már közönségessé tétett Hirdetésben előadattak, ezen fő városból egy kevés ideig eltávozott volna, elindulásakor kifejezve megparantsolta nekünk, hogy ő Szentségének utánna mennünk, 's szokott hivatalos foglalatosságainkat folytassuk. A' Státusnak kormányozására is nevezett-ki azonközben ő Szentsége egy Státus-Commissiót (Biztosságot), melynek tagjai, Cardinalis della *Somaglia*, Romai Vikárius: Elölülő; továbbá, Monsignori *Riganti*, *Sanseverino*, *Falzacappa*, *Ercolani*, és *Giustiniani*. A' titkok *Rivarolla*. —

„Ő Szentsége sürgetőleg megparantsolta a' maga Romai szeretett népének tudtára adatni azt, hogy ő Szentségét csak a' böltség kényszerithette arra, hogy tölle egy kevés ideig eltávozson; de a' szíve nem távozik el, a' melybe kiolthatatlanul bémetszerve vannak a' nép által eránta bizonyított hűségnek, engedelmességnek, és hajlandóságok ditsóséges jelsi. Költ a' Quirinálban Mártz. 23-dikén, 1815-ben."

Majlándból azt írják, hogy ő Szentségét Aprilis 2-dik napjára oda várták légyen.

Frantzia Ország.

Végezte a' Napoleon katonai úton súnak: —

Gróf Artois mindent elkövetett vala, hogy a' katonaságot a' maga részére meggyerhesse. Ő nem tudta azt, hogy Frantzia országban semmire nem lehet menni, mihelyest az ember idegeneknek szolgál eszközül, 's nem a' nemzeti betsülete 's a' népnek ügyére figyelmez. Megtanulván e' képpen a' népnek hajlandóságát, eltávozott Lyonból csak egy belső bátorságra ügyelő katonától kísértetvén. Ez nap' estvéli 9 órakor bėjött a' Császár Lyonba; csaknem egyedül folytatta útját a' Gúillotiere nevű külső városnál, véghetetlen sokaság között; más nap' 11 órakor a' Lyoni egész seregnek mustriát tartotta, mellyel azonnal útnak indult az' vitéz Generalis Brayer Páris felé. A' Lyoniak és a' környékbéliek jó hajlandóságán annyira megilletődött két napi ottmúlása alatt a' Császár, hogy azt különben ki nem tudta nyilatkoztatni, hanem csak ezen szók által: — „Lyoniak! én szeretlek titeket. E' képpen másodszor vala Lyonnak felkiáltása annak az új állapotnak előpostája, a' melly Frantzia országnak számára fenntartott! — 13-dikban délutáni 3 órára Villefranche nevű kis városba érkezett; a' hol csak 4000 emberek laknak, de a' hol ekkor 60,000-en valának összeseregelve a' Császár a' város' házához szállott-bé, a' hol sok tsonkabenna katonát vittek eicibe. Estvéli 7 órára Macon városába érkezett, itt is mindenütt a' vidéki népnek sokasága között folytatván útját. Kijelente az ide való lakosoknak, hogy tudálkozik jazon, hogy melly kevésé iparkodtak az utolsó hadközásban az ellenség ellen magokat védelmezni, 's a' Burgundusok' betsüleit fenn-

tartani. — Sire! e' képpen feleltek a' lakosok, miért tett volt Felséged nekünk olyan rossz Polgármestert? — Tournusban, Chalonsban, és Jean-de-Lonében nagy megkülönböztetéssel viselték volt magokat a' lakosok. Chalonsban, a' hol 40 napig ellene állottak az ellenségnek 's a' Saone vizén való általmenetelét akadályoztatták, minden felé vitéz tselekedeteket elbeszélletett magának a' Császár, Jean-de-Lonébe pedig maga el nem mehetvén, Betsület-Légióczímet küldött az oda való igen érdemes Polgármesternek, és e' képpen szollott a' körül állókhoz: — „Az ilyen betsületes embereknek számokra állítottam én fel a' Betsület-Légiót, nem az Emigránsoknak számokra, a' kik ellenségeinknél szolgálnak.“ — Dijonból, a' hol a' Prefektust, és a' Polgármestert az ő utolsó háború beli rossz magaviseletéért éppen most kergették vala el, Deputatzió érkezvén a' Császárhoz Chálonsba a' Császár letette ezt a' Polgármestert. — 15-ikben Autünben, 16-dikban Avillonban hált a' Császár. —

„Mártziuz 20-ikán, így végzi szavait a' Monitör reggeli 4 óraker *Fontaineblau*a érkezett a' Császár, a' hol olyan hírt vett 7 óraker, hogy a' Bourbonok Párist odahagyván, a' fő várost felszabadított legyen. A' Császár azonnal útnak indult, 's estvéli 9 óraker, a' mikor legkevesebbé várattott, beszállott a' Thülleriába. Így végződök egy tsepp vérnek kiontása 's legkisebb akadály nélkül ez a' próbatétel, melly a' nemzetet a' maga jussaiba és ditsőségébe vissza helyezteti, 's azt a' gyalázatot, mellyet az árulás és az idegen ellenségek a' fő városra hoztak vala, elmosta; 's így telyefedék bé az, a' mit a' Császár a' katonákhoz intézett írásában előre megmondott, tudni illik: — „Hogy a' Sas a' nemzeti színnel toronyról toronyra fog egész a' Párisban lévő Boldog Aszszony' templomának tornyaig repülni. Azt az utat, mellyet a' Juan öblitől fogva Párisig közönsé-

gesen 45 napok alatt szoktak megtenni, a' Császárt kísérő testörző vitéz Batalion 18 napok alatt tette meg. A' Párisi kapuknál a' Hertzeg Berri egész armádáját maga eleibe szemlélte jóni a' Császár. Midőn ezen katonák az ő Generálisok' eleibe megérkeztek, a' kit a' népnek választása 's a' katonák kívánsága az orizáglásra emelt vala, minnyájok elő rántották tarsznyájokból a' három színű bokretát, 's lábaik alá tapodták a' fejért, a' melly 25 esztendőktől fogva szolgált a' Francia népnek minden ellenségeinél hadakozásnak jelül. Mártz. 21-diken a' Párisi sereggel tarván mustrát a' Császár, az egész város bizonyosága vala a' katonák felbuzdulásának. A' Császár néhány négyszegletű csoportokba állította a' sereget, 's így szollott: — „Katonák, én tsak 600 emberrel jöttem Párisba, mivelhogy a' népnek szeretetébe 's a' katonaság' régi emlékezetébe helyeztettem bizodalmatamat. Meg sem tsalattattam; köszönöm néktek. Az én ditsőségem abban áll, hogy titeket esmerni és betsülni tudtalak. A' Bourbonok' thronussa törvénytelen vala, mivelhogy idegeneknek kezek által állittatott-fel, mivelhogy minden nemzeti gyüleifeinknek kívánságaik által számkivettett, és végezetre mivelhogy tsak azon kevés, nagyra vágyó embereknek boldogságokért szolgált kezességül, a' kiknek kívánságaik a' mi jussainkal egygyütt nem állhatnak meg. Tsak a' Császári thronus teheti bárorságossá a' népnek jussait, kiváltképpen a' leg elfőt, a' ditsőséget. Katonák, mi útnak fogunk indulni, hogy czekek a' Princzeket, a' külső országoknak szövetségeseiket, elkergezzük. Mi nem akarunk az idegen nemzeteknek dolgaikba avatkozni: de jaj annak, a' ki magát a' miénkbe akarná avatni.“

A' Monitörben egy Dekretoma jött ki Napoleonnak, melly által a' rabszolgaságát haladék nélkül eltöröltetik. Semmi fele Szeretsent (Néget) nem szabad nem sza-

bad, sem Frantziának sem idegennek, a' Frantzia tartományokba bévinui. A' ki ezen tilalmat által hájja, hajóját az azon lévő teréhvél együtt elveszti. — Ezt azért tsefekedte Napoleon, hogy az Angliai Ministerekkel ellenkező résznek hajlandóságát annyival is jobban megnyerhesse.

Hogy Frantzia országnak napnyugoti részéin éppen oly nagyon helyre állott volna a' tsendesség, mint a' Monitör erősíti, nem igen látszik a' Bétsi Beobachter szerint, minthogy ugyan azon Monitörben olyan környülállások hordatnak elő, a' mellyek ellenkezőt bizonyítanak, mint példának okáért, hogy Mayennében két papok irásokat szélesztettek el Napoléon ellen, 's hogy egy Royálista kisedet csoport néminémű mozdulásokat tett, hogy Chatterant városában (Poitou tartományában) az Al-Préfektus Biztosokat küldött el lugrande felé a' Napoléon Kurirjainak elfogdosztatások végett, 's hogy a' Vivonnei Pap a' népet fegyverfogásra rogatta, 's több e' félek. —

Az országnak déli részeit a' mi illeti, erről úgy ír ugyantsak ez a' Beobachter, hogy egy Kurir, a' ki Madridból déli Frantzia országon által jött ide, azt beszéllette, mint a' ki szemével látta a' környülállásokat, hogy ezen részeken is tudva volt már a' Napoleon Párisba való bemenetele, de tudva volt ellenben a' Szövetséges Hatalmasságoktól Bétsben kiadatott Nyilatkoztatás is, 's ott a' hol ez a' Kurir által utazott, t. i. Montpellierben, Nismesben, Aixben 's a' többi, nagy örvendezéssel kifüggesztették ezen Nyilatkoztatást, 's a' nép támadásban foglalatoskodott Napoleon ellen. Princz Angouleme is ezen környéken tartózkodott, és sereget gyűjtött a' jó indulatú lakosok között. —

Massenáról tsak annyit olvasunk, hogy halgatásban ült Marsiliában, a' hol a' lakosoknak zengése még tártott Napoléon ellen, sőt írják azt is, hogy onnét már 6000

ember állott volna ki Napoléon ellen. — Azt is észre lehet venni, hogy a' Párisi Monitör még eddig keveset ír Frantzia országnak Déli részeiről és városairól, de ír napkeleti, 's északi Frantzia országból, a' nemzeti zászlónak kifüggesztéséről, a' három színű bokkrétának felszárattatásáról, 's a' készültekről, a' váraknak minden szükségesekkel való megrakításokról eleget, 's az e' félet, hogy Bretegnében Brieux városában Márt. 24-dikén már három színű úgy nevezett szabadságfát is plántáltak volna, 's hogy Valenciennes várában három olyan Regementek találtattak, a' kik a' magok Szászoknak 's három színű bokkrétáknak olyan jó gondját visétek vala, hogy azokat mind megtartották, 's most mind egyszerre elé vették tarisznyáikból, melly azt bizonyítja a' Monitör szerint, hogy reménységek volt nékiek aboz, hogy a' magok Császárokat még meg fogják látni, 's az egyéb ilyen környülállásokat nem halgatja el: el nem halgatná kétségkívül, ha déli Frantzia országban is így folynának a' dolgok.

Madridból pedig azt írják, hogy mihelyest a' Spanyol Király a' Napoléon kiszállását megértette, azonnal parantsolatot adott ki ó Catholicus Felsege, hogy Katoloniában 60,000, Biskajában is ugyan annyi emberekből álló armádák gyűljenek össze. Ezen vitézek, így szoll a' tudósító, kiknek gyűlölségek a' Frantziák 's nevezetesen Bonaparte ellen olyan nagy, hogy azt lehetetlen leírni, égnék annak obajtásától, hogy a' Frantziákkal megmérkezhessenek, és már minden felől útnak indultak.

A' Párisból érkezett legújabb levelekben semmi nevezetes újságot nem találunk. A' *Journal de l'Empire* említenyi, hogy Marschal Ney elment Flauridriába az ott össze gyülekezett seregeknek megszemlélésére 's vezérlésére.